

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nyaars-Morgen. Et Rim

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nyaars-Morgen. Et Rim", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 129. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1824_397-txt-shoot-idm5161.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

- 259 130 O, Frænder og Brødre
I Skjoldunge-Land,
Hvis Ammer og Mødre
Var Døttre af Dan!
Kan ei I fornemme,
Her stiger, ved Stav,
En broderlig Stemme
Fra Fædrenes Grav,
Da har jeg i Norden,
Kun dybt under Jorden,
Mit Fæderne-Land og min Slægt!
- 260 Ja, er eder Bølger,
I Belte og Sund,
Hvor bly sig fordølger
Den deilige Lund,
Og tækker vor Tue
Med yndige Løv,
Ei meer end vi skue,
Med Øine af Støv,
Ei Tegn paa den Bølgen,
I Menneske-Følgen,
Som Aand seer paa Tidernes Hav;
- 261 131 Er Øen i Vove,
Med Fjorden fra Hav,
Med maigrønne Skove,
Og Fædrenes Grav,
For eder ei Andet,
End Støv-Øiet seer:
En Tue paa Vandet
Af Kalk og af Leer,
Ei Tegn paa det Kjære,
I Barmen vi bære:
Bøg-Holmen i Fædrenes Blod;
- 262 Da sang jeg forgjæves
For eder i Løn,
Om Kjortlen som væves
Til Bølgernes Søn:
En Stribe, som Skoven,
Naar feirest den staaer,
En Stribe, som Voven,
Naar smullest den gaaer,
En Stribe, som Klinten,
Naar, blaagraa som Flinten,
Høitoppet den rager i Sky!
- 263 132 Da skjænke Hans Naade,
Som Livet mig gav,
Som løste min Gaade,
Med blomstrende Stav,
Mig Vinger som Due,
At flyve herfra,
Og kvæde paa Tue
Mit Halleluja,
Hvor Gud skabde Øre,
Til Psalmen at høre,
Han nu mig paa Tunge har lagt!
- 264 Der gjøre med Ære
Han mig til et Folk,
Som lyster at være
Hans Herligheds Tolk,
Som gjerne vil lytte
Til Røsten fra Nord,
Men aldrig bortbytte

Guds hellige Ord,
For Alt hvad i Muldet,
Som Sølv og Guld,
Kan findes med Glands og med Klang!

265 133 Saa vist vil Han høre,
Opfyldt mit Ord,
Som Han bøied Øre
Til Sønnen paa Jord;
Thi Haabet, som throned
I Fædrenes Bryst,
Og Psalmen, de toned,
Med Liv og med Lyst,
De kan ei forsvinde,
Naar Jesus skal vinde,
Før Selv Han dem favner i Sky!

266 Men kunde, med Glæde,
Jeg gjøre den Bøn,
Om enligt Høi-Sæde,
Som Bølgernes Søn,
Som Heimdal hin rette,
Paa Himlinge-Bjerg,
En Gru for hver Jette,
En Gud for hver Dværg;
Da stjal jeg fra Voven,
Da stjal jeg fra Skoven
Min Gjenlyd af Fædrenes Sang!

267 134 Ja, kunde, med Gammen,
Jeg skue den Dag,
Da Bølgen flød sammen
I Ætten af Slag,
Da Fylde og Farve,
Fra Nor og fra Dan,
Min Æt skulde arve,
I Jomsborge-Land,
Da var jeg, som Toke,
Halv-Broder til Loke,
Ja, vel, om jeg ei var ham selv!

268 Ja, kunde jeg glemme
Den Frue saa fin,
Der gav mig den Stemme,
Som Folk kalder min,
Og vilde jeg seire,
Som Kullen, saa kold,
Paa Gruset af Leire,
Paa Graven af Skjold,
Da havde jeg Maalet
Fra Gefion stjaalet,
Da var jeg en hjertelig Skalk!

269 135 Da var jeg hans Broder,
Da var jeg hans Søn,
Som voldtog vor Moder,
Trods grædende Bøn,
Ja, Søn af Uhyret,
Stamfader til Gorm,
Ja, Søn af Udyret,
Den vendiske Orm,
Ja, Broder og Navner
Til Iver Vid-Favner,
Til Jormunrek-Snogen i Nord!

270 Da bygged af Bullen,
I Bøgenes Land,

Paa Klippen, paa Kullen,
Jeg Borgen som han,
Af Ege fra Venden
Min Snekke saa fast,
Med Ormen paa Enden,
Med Granen til Mast,
Og trodsed paa Bølge,
Med Trolde i Følge,
Som Kæmper, saa Himmel og Hav!

271 136 Da hørde slet ikke
Den Høie min Røst,
Da boede Bikke
Mig lønlig i Bryst,
Da lod jeg, med Glæde,
I Van-Vid engang,
Hav-Heste nedtræde
Den deilige Vang,
Og hængde, for Spøgen,
Om Natten med Bøgen,
Den liflige Sommernats-Fugl!

272 Bag skyhøie Volde
Da skulde, forvist,
Dog Brødrene bolde
Mig finde tilsidst,
Og, beed ikke Staalet,
Dog knuse med Steen,
Paa Fjeld-Dvæрге-Maalet,
Mig Arme og Been,
For Helte-Kjærminden,
Med Skovrose-Kinden,
For Svanild at hevne med Fynd!

273 137O, derfor jeg tændte
Mit Vætte-Lys mat,
O, derfor jeg brændte
Min Kjerte i Nat,
O, derfor omsider
Nedsteeg jeg til Hel,
Paa Gudrune-Kvider
Jeg sang mig ihjel,
O, derfor jeg Øiet
Nær havde udpløiet,
For Lyset at gjøre fuldklart!

274 Nu har jeg ei mere
At offre i Aand,
Thi disse Smaa-Fjere,
Mig voxte paa Haand,
Dem ei jeg maa skjære
Og spidse til Stav,
Dem Sønnen skal bære
Som Vinger paa Hav,
De skal, paa det Sidste,
Naar Runerne briste,
Ham bære fra Bølgen i Sky!

275 138Den Tone som klinger,
Fra Dybet i Løn,
Nu under min Finger,
Tilhører min Søn,
Den ligger i Bunden,
Som Mødrene-Arv,
Og lyder i Lunden,
Mens Bøgen har Marv,
Men kvæder en Tunge,

- Som Fuglene sjunge,
Da svinger sig Svanen i Sky!
- 276 Ja, nu maa det være,
Det saae jeg i Nat:
Vil Bølgen ei bæere,
Den brister fuldbrat,
Ja, vil den ei bæere
Mit Syn og min Sang,
Da maa, til Guds Ære,
Jeg stævne fra Vang,
Jeg meer ei kan døie,
Om ikke mit Øie
Skal briste før Tiden i Graad!
- 277 139Hvorhen skal jeg stævne,
I Syd eller Nord!
Ei veed jeg at nævne
Den Tue paa Jord,
Hvor end findes Øre
For Fædrenes Røst,
Hvor end jeg kan røre
Med Psalmen et Bryst,
Hvis ikke den findes,
Hvor klarlig jeg mindes,
Mig rørde Grund-Tonen i Støv!
- 278 En Pusling fuldliden,
Det var jeg dengang,
Har aldrig dog siden
Hørt Mage til Sang,
Og saa maa jeg røre,
Med Psalmen, et Bryst,
At Tonen jeg høre
Kan atter med Lyst,
Den Tone, den Stemme,
Ei Manden kan glemme,
Om end han blev hundrede Aar!
- 279 140Jeg tumled, som Pogen,
Mig sidder paa Skjød,
Men tav, da, fra Krogen,
O Jesu! det lød;
At lytte, at lure,
Mit Hjerte mig bød,
Fra Fuglen i Bure
O Jesu! gjenlød,
Forlad, for din Pine,
Mig Synderne mine,
Frels mig fra den evige Død!!
- 280 Med Hjertet paa Tunge,
Med Bogen paa Skjød,
Med Trang til at sjunge,
Som Ordene lød,
Med værkende Lænder,
I Svaghedens Baand,
Med rystende Hænder,
I Fædrenes Aand,
Sang høit Magdalene,
Med Toner fuldrene,
Med Taarer, den Psalme saa skjøn!
- 281 141Den Gamle i Gaarde,
Fuldgod ved de Smaa,
Hvem ei med det Haarde
Man fik over Straa,

Som, før man det troede,
Fra bister blev mild,
Og gik med det Gode
Da gjerne i Ild,
Saa trofast, som Guldets,
Gold-Ammen til Kuldet,
Hvoraf jeg med Asken kom sidst!

282 Min Fader, Gud glæde
Hans Sjæl i sit Chor!
Han ingen lod græde
For Brød ved sit Bord,
Ei døde Moraler
Sin Afkom han gav,
Men levende Taler,
Naar Krøbling ved Stav,
Naar Flokken om Bænken,
Naar Hunden i Lænken,
Rundhaandet han selv ihukom!

283 142 Der døde den Gamle,
Da alt jeg var stor,
For stor til at samle
De fyndige Ord,
De Vendinger snilde,
De mange Bække smaa,
Fra Valdemars Kilde,
Som gjøre Sus-Aa,
Dog hjalp hun, for Føden,
Mig Stodder af Nøden,
Dengang jeg blev lille igjen!

284 Da lavt jeg mig satte,
I Fædrenes Grav,
Og ledte om Skatte,
Hun styred min Stav;
Jeg ledte, med Møde,
Om Maalet i Lund,
For alle de Døde,
Da svarede hun,
Hos hende for Styre
Sad end Dronning Thyre,
For Tunge-Baand skaaret hun var!

285 143 Ja, naar man betragter
Engang som en Skat,
Hvad end man foragter,
Og finder for plat,
Da havde jeg Skammen,
Som Broge har nu,
Hvis ikke Gold-Ammen
Jeg her kom ihu,
Og, med en Kjærminde,
Min Sprog-Mesterinde
Saa takkede i hendes Grav!

286 Er ei det en Lykke
For Døde, ved Stav,
Om end kun paa Krykke,
At vandre fra Grav,
Er ei det en Glæde,
At Helte opstaae,
Og lystelig kvæde,
Naar daarlig de gaae,
Da var det en Brøde,
Med Dannemarks Døde
At dele sit skrantende Liv!

- 287 144Men er det en Ære,
Som Daner attraae,
At følge de Kjære,
At vogte de Smaa,
Og er det en Gammen,
For Bækkene smaa,
I Søe at gaae sammen,
Og flyde som Aa,
Ved gammeldags Tale
I Høielofts-Sale
Sig fryder alt Havfrue-Blod!
- 288 Jeg har kun en Draabe,
Som Herren gav Røst,
Fra Graven at raabe,
Som Sting under Bryst,
Men var det kun Torden
For Havfrue-Blod,
Forbandet var Jorden,
Som Munden oplød,
Og opslugde Aanden
Med Blodet af Haanden:
Af Almoder-Morderens Haand!
- 289 145 Dog, bort med de Tanker!
I Graven med dem!
Et Hjerte end banker
I Hav-Fruens Hjem,
Hvis Røst er ei Torden,
Hvis Graad er ei Hvin,
Som smiler ad Jorden,
Trods Trøldenes Grin,
Hvis deilige Stemme
Lod Alle fornemme,
At end er vor Moder ei død!
- 290 Ja, du, som for Broder
Mig kjender i Vang,
Skjøndt ikke vor Moder
Jeg ligner i Sang,
Men fik kun til Gammen
Hvad af hendes Maal
Stak af hos Gold-Ammen
Som Fluer i Kaal,
Naar du kun er hjemme,
Og løfter din Stemme,
Er Danmark mit Fæderne-Land!
- 291 146Saalænge paa Marken
Man ynder din Sang,
Slet ikke paa Arken
Jeg bygger i Vang,
Men vil man ei høre
Den Havfrue-Røst,
Som liflig i Øre
Dig klinger fra Bryst,
Da vil, med hverandre,
Med Suk, vi bortvandre
Fra Danas forhexede Land!
- 292 Dog, hil os, min Broder!
Det toner fra Borg,
Vi ikke vor Moder
Skal gjøre den Sorg,
Vi have den fundet,
Da du med din Stav
Til Stenen var bundet,

Og jeg sad i Grav,
Da sørged vor Moder
Vist dybt i min Broder,
Hun sørged i Jord sig hos mig!

293 147 Men atter opstanden
Hun er i mit Bryst,
Jeg atter paa Stranden
Kan stirre med Lyst,
Paa Sunde og Belte
Der frede om Øe,
Som Dannemarks Helte,
Der aldrig skal døe,
De himmelblaa Løver,
Hvem Ingen berøver
Ret længe Rav-Hjerterne smaa!

294 Vel mødt, under Klinten,
De sjunge lidt huult:
Som Gnisten i Flinten
Han havde dem skjult,
Men vee den som vover
At sværte vort Kridt!
En Streg slog vi over
Det Sorte paa Hvidt,
Saa atter paa Søen
Fortoner sig Møen
Med Sommer-Spir kridende hvid!

295 148 Løb du ind paa Øen,
Ad gamle Sus-Aa,
Og bad dem i Søen
De Rav-Hjerter smaa!
Naar Veland dem skuer,
Han kjæder dem end,
Med funklende Buer,
Til Brosinga-Men,
Som Freia med Ære
Høibarmet skal bæere,
Naar Othar hun favner igjen!

296 Vor Vei gaaer til Rygen,
Til Arkona-Borg,
At kæmpe med Bygen,
Som voldte vor Sorg!
Som Ravne og Krager
Fra Svantevits Bryst,
Fløi vendiske Drager
Mod Dannemarks Kyst,
Vi gaae, som vi sendes,
Nu Vinden skal vendes,
Saa, Svantevit, skjælv for din Borg!